

Reisverslag vogelreis
Frankrijk mei 2019

Inleiding

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem heeft een vogelwerkgroep die naast broedvogelinventarisaties en excursies in Nederland ook buitenlandreizen organiseert. In 2019 staat Frankrijk op de planning. Eerst 2 dagen in de Sologne en daarna een week in de Cevennen.

In dit reisverslag lees je per dag waar we zijn geweest met naast de locatie aanduiding ook de belangrijkste waargenomen vogelsoorten. In de bijlage staan per dag alle waargenomen vogels. Bij de voorbereiding gebruikten we de Crossbillgids over de Sologne en eenzelfde gids over de Cevennen.

De Sologne is een streek met veel meren en oud bos tussen Orléans en Bourges in het midden van het land. We bezoeken er een beekdalbos en bekijken een aantal meren.

Beekje bij Méry-ès-Bois

De Cevennen liggen ten oosten van Millau een stuk boven Montpellier in zuid Frankrijk. Dit vrij onbekende gebied heeft diepe beekdalen (Gorges), die tot 600 meter diepte zijn ingesleten, tussen behoorlijk verlaten hoogvlaktes, de zogenaamde Causses,

waar een steppenvegetatie veel verschillende vogelsoorten leefruimte biedt. In het oosten van de Cevennen komen hogere bergtoppen voor tot 1600 meter. De voorkomende vogelpopulatie kent al Spaanse invloeden. De Cevennen worden wel Frankrijks meest vergeten vogelgebied genoemd.

Bergdorpje in de Cevennen

Wat kun je er zoal zien? Naast enkele gierensoorten ook steenarend, wouwen, veel slangenarend en wespendif. Op de hoogvlakte leeft de grauwe kiekendief, op de berghellingen de blauwe. Moeilijk te zien maar algemeen is de griel.

In de Gorges alpengierzwaluw, mogelijk vale gierzwaluw, rotszwaluw en blauwe rotslijster. Op de hoogvlakte ook kans op zomertortel, steenuil, hop, draaihals, duinpieper en rode rotslijster. Verder een aantal kleine zangers die je in Nederland niet ziet. En niet te vergeten 4 klauwiersoorten en 5 gorzen.

Rondom Mont Lozère kans op alpenheggemus, waterpieper, paapje en beflijster. We hebben lang niet alles gezien, reden om nog een keer terug te gaan. Door slechter weer kwamen we bijvoorbeeld niet toe aan Mont Lozère.

Programma overzicht

Donderdag 9 mei

Reisdag van Veldhoven naar Méry-ès-Bois in de omgeving van Bourges.

Vrijdag 10 mei

In de ochtend bezoeken we het beekdalbos naast de boerderij. In de middag rijden we naar het meren en bosgebied van de Sologne.

Zaterdag 11 mei

Reisdag voor beide groepen. We komen aan in Meyrueis in de Cevennen.

Zondag 12 mei

Causse Méjean, de hoogvlakte met steppen vegetatie direct ten noorden van Meyrueis en bezoek aan de Gorge du Tarn.

Maandag 13 mei

Causse Méjean, oostelijke deel met een wandeling.

Dinsdag 14 mei

Causse Méjean. Omgeving Hures en Nivolières.

Woensdag 15 Mei

Causse Blandas, 2 uur rijden ten zuiden van Meyrueis. Auto excursie en wandeling.

Donderdag 16 mei

Causse Méjean omgeving Nivolières. In de middag bezoek aan de Gorge de la Jonte en het giereninformatiecentrum bij Le Rozier.

Vrijdag 17 mei

Reisdag naar Veldhoven.

Donderdag 9 mei

We vertrekken met 2 auto's naar de Sologne in Frankrijk waar we rond 4 uur aankomen in de omgeving van Méry-ès-Bois. De boerderij ligt buiten het dorp aan de doorgaande weg D 940 ongeveer 500 meter ten zuiden van La Chapelle-d'Angillon tussen de weilanden. Dit ligt zo'n 30 km. ten noorden van Bourges aan de rand van het merengebied.

De boerderij van de familie Straver-Hermesen

We installeren ons in de huisjes op het erf van de boerderij. Het is een werkzame biologische boerderij met bed-and-breakfast voorzieningen in oorspronkelijke Franse huisjes. De boerin heeft meteen een vraag over grote gele kwikstaarten die hun nest hebben gemaakt in het waterfilter van het nog lege zwembad. Na ons uiteraard deskundige advies is ze gerust gesteld. De 3 kleintjes kunnen er rustig groot worden.

Na het verdelen van de slaapgelegenheid in de huisjes lopen we het oude beekdalbos meteen aansluitend aan het erf in. Het gaat los met een roepende wielewaal en de roep van de bijzondere grijskopspecht. Dit is inmiddels een vrij zeldzame soort geworden. Later ziet Wil een grijskopspecht over het erf vliegen. In de lucht boven het erf vliegt een

bruine kiekendief, een havik en even later een vlinderende wespendif. Wat een onverwachte start van deze week. Onderweg dichtbij onze bestemming zagen we enkele zwarte wouwen en al een slangenarend.

Grote gele kwikstaart op de rand van het zwembad

We gaan aan de wijn en genieten van het heerlijke warme eten dat je hier kunt bestellen en dat de boerin klaarmaakt.

Geheel verzorgd diner in de boerderij

Het was vandaag 12 graden. Dus niet erg warm, maar met weinig wind.

Een overvliegende bruine kiekendief

Volop putters rondom de boerderij

Invullen van de daglijsten in de avondzon

Vrijdag 10 mei

In de ochtend stralend weer, in de middag motregen. Weinig wind en 15 graden.

We blijken een geweldige groepsspirit te hebben. Op de vraag hoe laat we met vogelen willen starten is het eensluidende antwoord: vroeg!! Om 7 uur in de ochtend staan we buiten. Het ontbijt komt later wel. Kijk daar kun je wat mee.

Vroege vogel(aar)s in de ochtendmist

We lopen over het erf in zuidelijke richting tussen de weilanden door en komen in het oude bos in de richting van de beek. Het geurt hier naar daslook dat overal in bloei staat. Het is een sterke aangename uiengeur. We steken de beek over en wandelen door een rijk akkerlandschap met brede bermen en struweel. We zien en horen wielewaal, zwarte specht, heel veel kneu, sprinkhaanzanger (berm en graanveld), geelgors, cirlgors, zomertortel en veldleeuwerik. Op een zandpad strijken 2 gele kwikstaarten neer. In een gaspeldoorn zingt een orpheusspotvogel uitbundig. Hij laat zich ook zien, kenmerkend voor de soort. Uit het oude loofbos klinkt nachtegaal. Wat is dit een mooi nauwelijks aangetast landschap, met orchideeën in de bermen.

We moeten ons haasten om het ontbijt op de afgesproken tijd niet te missen.

Daarna rijden we naar het merengebied van de Sologne. Maar eerst stoppen we in Neuvy, dichtbij Méry-ès-Bois, waar direct achter de milieustraat een hoogveentje ligt dat is aangegeven met een bord en wandelroute. Hier geen vogels maar wel in het omliggende (drogere) bos. Hier zingt zowel bergfluiters als de gewone fluits, de laatste is hier bijzonder. Verder goudvink en opnieuw de roep van een grijskopspecht. Twee keer vliegt een wespen-dief over.

Een bergfluits laat zich slechts even zien

We rijden de Sologne in en bekijken de meren tussen Marcilly-en-Gault en La Ferté-Beauharnais (route 3 uit de Crossbillgids, punt 2 en 3). Het mooiste meer voor vogels is vrijwel dichtgegroeid met moerasvegetatie. De witwangstern roept schor maar luid en vormt samen met de kokmeeuw een flinke kolonie. Ook zijn er enkele zwartkopmeuwen bij. We tellen ongeveer 20 geoorde futen en enkele kleine zilverreigers. In de meren komen veel eenden voor. Opeens start een luid concert vlak voor onze neus uit braamstruweel half in het water: Boomkikkers. Wat een volume hebben die kleine beestjes! We krijgen ze niet gevonden in de kijker.

Eén van de vele geoorde futen

In het water zwemmen 3 beverratte die totaal niet schuw zijn. Ze houden de kenmerkende staart geregeld in een boog boven water zodat we zeker weten dat het geen bevers zijn, want deze jongens hebben hetzelfde formaat. Later zien we ook nog de veel kleinere muskrat/bisamrat zwemmen. Andere bijzondere soorten bij de meren: purperreiger, grote zilverreiger, een zwarte wouw die boven het water foerageert, bruine kiekendief, rietzanger en cetti's zanger.

In de bossen tussen de meren middelste bonte specht, vuurgoudhaan, grote lijster. Op een andere plek speurt een hazelworm in de vegetatie naar prooi.

Terug in Méry-ès-Bois komt een groep van 10 bijeneters roepend overvliegen naar het noorden en er komt nog 2 keer een zwarte wouw voorbij. Wat een dag: 87 soorten.

We eten opnieuw bij de boer en boerin aan tafel omdat we deze dagen de enige gasten zijn. Heel gastvrije mensen op een heel mooie plek.

Zaterdag 11 mei

De volgende ochtend vertrekken we voor het tweede stuk autorit naar de Cevennen. We bedanken de boer en boerin na het ontbijt voor de goede zorgen en nemen afscheid van de Sologne met een goed gevulde lijst waarnemingen.

Onderweg passeren we "le Pont d'Eiffel"

De rit verloopt met buien en een harde wind. Onderweg zwarte en rode wouwen in een verhouding van 4:1. Bij elkaar 35 exemplaren.

Oog in oog met een rode wouw

In de Gorge de la Jonte stoppen we even bij het giereninformatiepunt. Het blijft mooi de vele vale gieren in de lucht te zien. Er zit één aasgier tussen. Rotszwaluwen vliegen overal rond. De komende dagen zullen we hier opnieuw gaan kijken.

Vale gier bij het informatiecentrum

We arriveren in Meyrueis. De laatste 3 vogelaars die vandaag apart zijn vertrokken vanuit Nederland komen rond 5 uur aan. We betrekken 3 huisjes op Domaine Aigoual Cévennes. Om de dag te besluiten zoeken we een restaurant in het dorp.

"Ons" blok van drie huisjes

Veel zwarte wouwen onderweg

Een hele zwerm vale gieren in de lucht

Prachtige berglandschappen

Zondag 12 mei

De buien zijn voorbij, maar er staat een harde noordenwind. Het is wel zonnig.

De 3 “nieuwkomers” staan om half 9 paraat, maar de anderen hebben er iets meer moeite mee. We rijden vanuit Meyrueis de Causse op, een steile helling. We proberen Causse Méjean bij het gehucht Hures. (route 2 uit de gids, onderdeel 2, 3 en 4). Achter de kerk foerageren 3 rotsmussen op de akker. Mooi gestreepte kopjes. Ze komen maar heel weinig voor.

Een rotsmus doet zijn naam eer aan

Ook geelgors en cirlgors. Je waait weg op de open vlakte en er valt niet te vogelen. Dus rijden we door naar Gorge du Tarn. Onderweg onze eerste slangenarend in het gebied en veel vale gieren. In de Gorge (route 2, onderdeel 6) zien we regelmatig een biddende slangenarend, het is hier een vrij gewone soort. Alpenkraaien spelen achteloos met de wind. In Les Vignes scharrelen 2 grauwe vliegenvangers in het dorp in bomen vlak langs de Tarn en pendelt een paartje glanskoppen naar het nest in de stam van een boom. Boven de Gorge zweeft af en toe een wespendif, hier veel algemener dan de buizerd.

Slangenarend met herkenbare lichte onderzijde

Grauwe vliegenvanger op de uitkijk

Bij de route terug over de Causse zoeken we dekking achter struiken. Dit levert rode patrijzen op en een vos in het weiland. Een klapekster laat zich op een draad goed bekijken.

Via Florac rijden we een prachtige route terug naar Meyrueis, waar we eten in het dorp. Het was voor vogels een wat magere dag door de harde wind, maar het landschap is adembenemend mooi.

Wespendif in glijvlucht

De rode patrijzen zijn erg schuw (voor jagers)

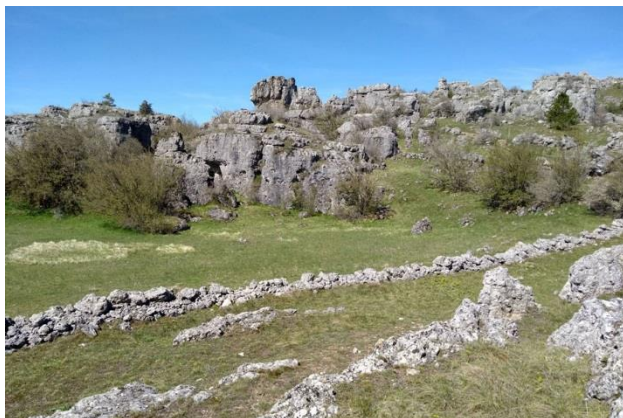

Een “gewone” of toch een Iberische klapekster?

Maandag 13 mei

Het blijft zo ongeveer stormen. Windkracht 5 of 6 uit het noorden. Het is koud met maar 10 graden. Wel veel zon. 's Middags wordt het lekker warm.

We rijden na het ontbijt vanuit Meyrueis naar het oosten over de D 996 richting Florac. Als we gestegen zijn naar 1000 meter slaan we op een kruispunt op de Col de Perjuret af naar het westen en rijden weer de hoogvlakte op, richting Gally. De wandeling start vanuit Gally en gaat in oostelijke richting naar l'Hom via een goed aangegeven wandelpad. Een prachtig landschap. (route 15 uit de Crossbillgids).

Een prachtig maar verlaten landschap

Er zijn veel rotsblokken, genoeg om achter te staan en naar vogels te kijken. We zien bergfluiters, een mooie smaragdhagedis en bij l'Hom de rode rotslijster. Het mannetje laat de zang horen en er blijken er meer te zitten. Een ortolaan laat zich alleen horen. Een paar van ons zoeken door en ontdekken een duinpieper.

Vrij bizar klinken roodborst, merel en vink in zo'n bijzonder landschap. Ook zonder vogels is dit al een prachtige wandeling. Bij de boerderij in l'Hom roept een hop. Een vale gier zweeft dichtbij laag over het

veld. Vlakbij Gally zitten 2 rotsmussen in hun favoriete milieu. De kruinstrepen vallen op.

Geen vogel maar een westelijke smaragdhagedis

Een rode rotslijster op z'n zangpost

Na deze lange wandeling, in tijd althans, nemen we het ervan in Meyrueis. Hans plonst in het zwembad bij de huisjes en een paar van ons gaan even plat. De anderen gaan zogenaamd vogelen, maar we krijgen een app vanaf een terras in het dorp. Daarna hebben ze toch een stevige wandeling in een smal beekdal gemaakt. Schuldgevoel?

's Avonds eten we weer in het dorp.

Bekend, maar ook een torenvalk krijgt aandacht

Na-genieten van een stevige wandeling

Waterspreeuwen in de beek bij het dorp

Dinsdag 14 mei

Nu knapt het weer op. 's Ochtends eerst nachtvorst en met weinig wind en veel zon wordt het geleidelijk 20 graden.

De Causse Méjean wordt opnieuw het doel. Vanuit het dorp is het dichtbij. Op de helling in het open buxustruweel zingt rode rotslijster, baardgrasmus en cirlgors. Over de volgende kilometer tussen Costeguisson en Hures doen we 2 uur met vrouw grauwe kiekendief, verschillende ortolanen, duinpieper, rode wouw, enkele slangenarenden, waarvan er één een slang weet te slaan en in de vlucht opeet, tapuit, veel vale gier, 1 buizerd, nachtegaal.

De ortolaan liet zich maar moeilijk zien

Bij Hures in de poel drinken 2 rotsmussen, naast ander klein spul als kneu. Een groep van 10 huiszwaluwen trekt in hoog tempo naar noord. Leonhard ontdekt maar liefst 5 orchideesoorten waaronder de bijenorchis.

Bij Nivolières is een auberge met restaurant waar het bier goed smaakt. Vanuit het gehucht kun je in verschillende richtingen zandpaden aflopen met daarlangs veel struweel met verspreide bomen. (route 2 onderdeel 4). We kiezen voor het pad in zuidelijke

richting tussen de akkers door. We horen de roep van draaihal! Het nest zit in een holte in een boom. De beide vogels voeren de jongen en het mannetje roept vaak vanuit de boom. Verderop roept een tweede mannetje. In het struweel zingt een kleine zwartkop die mooi in beeld komt, verder nachtegaal, cirlgors, grasmus en ortolaan. Op de helling rode rotslijster en veld- en boomleeuwerik. In het grasland kwartel. Een vogelrijk stuk van de Causse.

Overal op de hoogvlakte zie je tapuiten

Een cirlgors zingt zijn liedje in een kale boom

Een goed gecamoufleerde draaihal in het nesthol

We stoppen voor vandaag en rijden terug naar Meyrueis, waar Leonhard een maaltijdsoep samenstelt. We eten buiten.

Eten op straat, maar geen streetfood

Het is windstil. Het lijkt een geschikte avond om de griel te zoeken op de hoogvlakte. We rijden opnieuw naar Hures maar hoe verder we komen hoe harder het gaat waaien. Bij het gehucht staat er weer een windkracht 5! In de middag windstil, in de avond sterke wind. Hoe kan dit? We zijn er enkele uren in de beschutting van een schuur, maar zien alleen steenuil en weer een vos. Een voor vogels zeer gevulde dag vandaag.

Woensdag 15 mei

Vandaag rustig weer, de wind is weer gaan liggen. Veel zon en 22 graden.

Dus op naar de Causse Blandas die in het zuiden ligt. (route 6 in de gids). Het is 1,5 uur rijden. Deze Causse blijkt veel meer begroeid te zijn met veel struweelsingels tussen de percelen en veel kleine bosjes. Net als op de Causse Méjean is er veel steppenvegetatie.

De eerste stop levert nog weinig vogels op maar de plantelaars en de vlinderaars raken niet uitgekeken. Wat een rijkdom.

Tussen Alzon en Blandas lopen we een zandpad in en ontdekken orpheusspotvogel, die zich mooi laat zien, bergfluiters en opnieuw een roepende draaihals. Een andere wat schorre roep hoort bij de grauwe klauwier. We ontmoeten een boze Fransman, erg onredelijk, we lopen per ongeluk op zijn eigendom. Overal zingen nachtegallen en knutteren kneutjes.

Orpheusspotvogel in de top van een eik

Bij het uitzichtpunt Cirque de Navacelles zien we baardgrasmus en orpheusspotvogel. We rijden ook

naar het dorp in de dal van de Vis, maar hier is weinig te zien. Na deze wat slappe uren in Navacelles, behalve dan dat Laura door een hond gebeten wordt, rijden we terug naar de Causse.

Tussen Blandas en Rogues liggen veel kleine bosjes tussen de akkers. Twee keer komt een zwarte wouw op korte afstand voorbij gezeild.

Zwarte wouw met prooi

We ontdekken een paartje grauwe klauwier en wat verder 3 paar roodkopklauwier. Weer veel nachtegaal, een grauwe gors en alpenkraai. Slangenarend en vale gier in de lucht.

Een paartje roodkopklauwier

Hier zullen nog veel meer zangvogels voorkomen (vroeg ochtendbezoek). Voor een volgende keer.

Grauwe gors op kenmerkende zitplaats

Een "knutterende" kneu

Dan zit de dag erop en keren we voldaan terug naar Meyrueis. Hans als chauffeur doet zo'n rit normaal heel rustig, maar hij heeft honger en zet er de vaart in. Laura is niet blij.

We eten in het heel goede "hotel restaurant de France" en maken plannen voor de laatste dag. Ondertussen passeren aan tafel de eigenaardigheden van de verschillende groepsleden de revue. Conclusie: we houden het wel uit met elkaar.

Donderdag 16 mei

Vandaag is het zonnig en 18 graden, er is geen wind. Morgen wordt de hele dag regen voorspeld voor de regio, dus besluiten we een dag eerder naar Nederland te gaan. Jammer van de verloren dag.

We gaan vandaag nogmaals naar de Causse Méjean. De andere keuze, Mont Lozère, is toch te ver weg vanuit Meyrueis, als we morgen ook de hele dag zullen rijden.

Bij Nivolières op de Causse Méjean lopen we een ander zandpad in westelijke richting in. We zien een nachtegaal en horen er nog meer, verder kneu, veld- en boomleeuwerik en grasmus. De tapuit is overal aanwezig en een grauwe klauwier laat zich goed zien. De draaihals is weer present.

Vaak te horen, incidenteel te zien: een nachtegaal

In het open landschap tussen Nivolières en Hures zien we opvallend veel duinpiepers langs de weg. We twijfelen aan een klapekster, zou het geen zuidelijke zijn? We houden het op de eerste. Verder grauwe gors.

Geen duinen, maar wel duinpiepers

In de middag resteert het gierencentrum bij Le Rozier in het dal van de Jonte. (route 2, onderdeel 8). Na de film geeft de ecooloog het nest van de monniksgier aan dat ver weg in een boom aan de overzijde ligt. Het jong steekt zijn kop omhoog. De aasgier is vandaag niet te zien maar heeft hier ook nesten. De lammergier is meerdere keren uitgezet maar heeft het nog zwaar, veel onervaren vogels overleven het niet door botsingen. De vale gier doet het goed en komt helemaal zelfstandig aan voedsel door dode schapen die nu mogen blijven liggen.

Afen toe komen de vale gieren laag overvliegen

Alpenkraaien met hun lange, dunne snavels

De ecooloog wist ons trouwens te vertellen dat de alpengierzwaluw deze dagen pas terug komt. Daarom hebben we hem gemist. Je vergeet dat je hier om 1000 meter zit, waardoor de bomen op deze hoogte nu nog maar gedeeltelijk in blad zitten en de natuur dus veel later is.

Gieren op het nest kijken vanaf het platform

We eten als afsluiting van deze vogelweek weer in het ons nu bekende restaurant en concluderen dat het een heel goede week is geweest.

Vrijdag 17 mei

Reisdag terug naar Nederland. Het regent de eerste uren dus zien we geen vogels onderweg.

Niet uitsluitend vogels

Behalve vogels hebben we natuurlijk ook gekeken naar andere dieren en naar planten, met name die je niet of zelden in Nederland ziet. Hieronder een kleine selectie.

Vos

Reegeit

Hazelworm

Muurhagedis

Bloemkoolsprinkhaan

Vlinderhaft

Aangebrande orchis

Wildemanskruid

Terugkijkend

We hebben raar weer gehad deze week en dat heeft het aantal vogels dat we tegenkwamen beïnvloed. Sommige soorten bleken moeilijk te zien te krijgen of hebben we helemaal gemist.

Plensregen aan het begin en het einde van de week, daarna nachtvorst, maar ook 22 graden in de middag met veel zon. De wind was extreem, tot windkracht 6, vooral op de Causses. Op de hoogvlakte is het soms windstil en dan binnen enkele uren stormachtig. Erg onverwacht. Maar ja, het is mei, dus wisselvallig.

We kijken terug op een heerlijke week. Goede sfeer en veel enthousiasme om veel vogels (en planten en vlinders) te zien en te genieten van het prachtige landschap.

We zagen 123 soorten vogels in beide gebieden samen. In de Sologne zijn dat 94 soorten in 2 dagen bij goed weer en in de Cevennen zijn dat 83 soorten in een krappe week bij matig weer.

Deelnemers

Wij zijn Gerard Lijten (heeft de financiën bijgehouden), Jos de Bruijn (chauffeur), Hans Reitsma (chauffeur), Peter Janssen, Laura Noordam, Wil Dijkhuizen, Martin van Dam, Jan Koopsen (chauffeur en regelen huisjes Cevennen), Leonhard Schrofer (plantenkenner) en Heine van Maar (regelen dagprogramma en reisverslag).

We verblijven de eerste 2 dagen met 7 deelnemers in Méry-ès-Bois dichtbij de Sologne en de rest van de week met 10 deelnemers in Meyrueis in de Cevennen.

Adressen / informatie

Sologne

Le Parc vakantiehuisjes en Bed & Breakfast
Familie Straver-Hermsen
Le-parc, 18380 Méry-ès-Bois.
Internet: <http://vakantieparc.nl>
E-mail: straver2@wanadoo.fr
Dit ligt zo'n 30 km ten noorden van Bourges aan de D 940 van Gien naar Bourges.

Cevennen

Huisjespark in Meyrueis, op zo'n 50 km ten oosten van Millau in het dal van de Jonte.
Domaine Aigoual Cevennes, 250 Chemin du Languedoc, 48150 Meyrueis, Lozère, France.
Internet: www.domaine-aigoual-cevennes.com

Reisgidsen

Informatie over natuur en landschap is te vinden in de Engelstalige Crossbillgidsen, die veel routes beschrijven om vogels maar ook planten te zien. Het zijn de toplocaties in de gebieden die heel toegankelijk beschreven staan.

Colofon

Copyright IVN Veldhoven Eindhoven Vessem
Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven
Internet: www.ivn.nl/vev
E-mail: ivn.vev@gmail.com

Tekst: Heine van Maar
Foto's: Gerard Lijten, Leonhard Schrofer
Jan Koopsen, Hans Reitsma

